

INHOUD

ALGEMEEN

Inleiding	3
-----------	---

AFGESTUDEERDEN

Janne Bless	4
Jitske Draijer	6
Koert van essen	8
Arianne de Haas	10
Judith ten Hacken	12
Kitty van de Maat	14
Elise Manders	16
Manon Misonne	18
Natacha Pirotte	20
Saskia van Rijn	22
Robino van de Voorde	24
Katja Vullings	26

BESTE COLLEGA MASTER VAKTHERAPEUTEN

Namens de Master Vaktherapie willen wij jullie graag dit abstractboekje aanbieden waarin de samenvattingen staan van de door jullie uitgevoerde masteronderzoeken. Een fantastische prestatie waar wij, maar zeker ook jullie, heel erg trots op mogen zijn! We vinden het belangrijk dat de geleverde prestaties zichtbaar zijn en blijven. Niet alleen voor jullie als groep, maar ook voor andere belangstellenden in de directe omgeving en de professionals in het bredere werkveld.

Er is door jullie afgelopen jaren hard gewerkt en we denken dat jullie dit veel heeft opgeleverd op het gebied van Vakverdieping, Profilering en Onderzoek. We hopen dat jullie op basis van de opgedane nieuwe inzichten, kennis en vaardigheden met veel werkplezier doorgaan in jullie prachtige beroep als vaktherapeut.

We denken dat het waardevol is om elkaar na deze opleiding te ontmoeten voor kennisdeling en gewoon omdat het leuk is om elkaar te zien en contact te houden. Vind jij dit ook, dan is het mogelijk om aan te sluiten bij de alumnivereniging van de Master Vaktherapie. De vereniging richt zich op het organiseren van leuke, inspirerende en natuurlijk leerzame bijeenkomsten voor de alumni en de huidige master vaktherapie studenten. Neem contact op via master.vaktherapie@han.nl voor meer informatie.

We wensen jullie veel inspiratie, gezondheid en vitaliteit de komende jaren in jullie werk als master vaktherapeut!

Mede namens alle betrokken docenten van de Master Vaktherapie,
Dr. Suzanne Haeyen en Bart Engelen, MA

JANNE BLESS

PMT-INTERVENTIES BIJ STRESSKLACHTEN VAN JONGEREN

Stress neemt in de huidige maatschappij toe, ook onder jongeren. Psychomotorische therapie (PMT) is een ervaringsgerichte therapievorm die ingezet wordt bij de behandeling van jongeren binnen de ggz. Onderzoek naar het effect van PMT op stress ontbreekt. Doel van dit onderzoek is het in kaart brengen van de werkzame factoren binnen de PMT bij stresshantering voor jongeren in behandeling binnen de ggz. Met de volgende deelvragen is dit onderzocht: Welke interventies voor stresshantering zijn er binnen de PMT volgens psychomotorisch therapeuten? Welke factoren binnen deze PMT-interventies worden als behulpzaam voor stresshantering ervaren door psychomotorisch therapeuten en de jongeren?

Methode

Het onderzoek heeft een kwalitatief design, vanwege de primair beschrijvende doelstelling. Bij het verwerken van de gegevens is gebruik gemaakt van een constructionistische aanpak, aangezien het onderzoek zich richtte op de ervaringen van de cliënten en therapeuten binnen de context van de therapeutische setting. De data werden verzameld via logboeken en interviews. Dit werd gedaan door het bijhouden van drie PMT-sessies met een logboek door zes jongeren en drie PMT-therapeuten. Bij dezelfde deelnemers is een semigestructureerd interview afgenomen. Deze data zijn als input gebruikt voor de Thematische Analyse, aangezien deze methode flexibel en praktijkgericht is.

Resultaten

Uit de resultaten kwamen 6 hoofdthema's naar voren betreffende de werkzame factoren van PMT bij stresshantering voor jongeren in behandeling binnen de ggz: 1) samenwerken binnen de therapeutische relatie, 2) ervaringsgerichte therapievorm via activiteiten, 3) lichaamsgericht werken, 4) aandacht richten, 5) verwoorden van lichaamssignalen en gedachten en 6) het maken van de transfer naar het dagelijks leven.

Bovendien kwam naar voren dat binnen de PMT-activiteiten aandacht wordt gericht op lichaamssignalen door middel van; 1) de ademhaling, 2) inzet van visueel waarnemen, 3) tempo-aanpassing en 4) in- en ontspanning. Deze interventies hebben invloed op de wisselwerking van de binnen- en buitenwereld van de jongeren.

Conclusie

De benadering van stress als een onevenwichtigheid tussen draagkracht en draaglast, en de erkenning dat dit zichtbaar is in emotionele, sociale en biologische klachten, is een belangrijk aanknopingspunt voor de interventies binnen de PMT. De PMT-interventies richten zich op de lichaamssignalen van de jongeren en nodigen deze uit hier woorden aan te geven. Op deze manier worden binnen- en buitenwereld voor de jongeren met elkaar verbonden. Door deze werkwijze te herhalen binnen verschillende PMT-activiteiten wordt het mogelijk een transfer te maken naar het dagelijks leven. Door zowel de jongeren als de therapeuten wordt dit als werkzaam ervaren.

JANNE BLESS

Naam instelling of eigen praktijk

GGNET, te Zutphen

Functie

Psychomotorisch therapeut

E-mailadres

dejanne@hotmail.com

Onderzoeksbegeleider

Dr. E Joosten

Cliëntengroep

Jongeren (15-25jaar)

Specifieke werkzaamheden / hoofd- en neventaken

Een betrokken psychomotorisch en danstherapeut met ruim 15 jaar ervaring in de geestelijke gezondheidszorg en passie voor persoonlijke groei. Hierbij pas ik mijn professionele dansachtergrond graag toe voor fysiek welzijn en beweging. Mijn filosofie is "bewegen in verbinding".

JITSKE DRAIJER

ALERTNESS REGULATIE IN MUSICTHERAPIE

The effect of Sensory Processing Music Therapy on alertness-regulation in individuals with Autism Spectrum Disorder and Profound Intellectual Disabilities: a pilot and multiple case study

Alertness is an important goal during human development. Individuals with Autism Spectrum Disorder and Profound Intellectual Disability (ASD+PID) find it difficult to regulate to a good state of alertness. In this study, we observed alertness-regulation during Sensory Processing Music Therapy (SPMT) compared to regular music therapy (MT) in individuals with an ASD+PID.

Methode

This research is a pilot and Multiple Case Study Design. Using a within-subjects design, four similar cases (n=4) were compared with each other. Measurements were made with the Alertness Observation List (AOL) and Alertness Regulation Observation Scale (AROS). Physiological measurements were made with the HUME - SentiSock of Mentech. The opinion of the network of the participants was tested by means of questionnaires.

Resultaten

Minimal significant results were found regarding alertness-regulation during the SPMT compared to MT. The AOL scored a minimal statistically significant. The results of the AROS showed no statistical significance. The results of the physiological measurements showed no statistical significance. Three of the four respondents concluded that SPMT was better than MT.

Conclusie

Impact of the main effect of alertness-regulation in adults with ASD+PID between SPMT and MT is minimally detectable. A success of this research was working with a body-centered music therapy intervention 'The Movement Songs' which, in combination with physiological measurements, made it possible to further develop the AROS in collaboration with the participant's network. It is recommended to carry out into alertness-regulation in SPMT in combination with the AROS and physiological measurements in the future.

JITSKE DRAIJER

Naam instelling of eigen praktijk

Stichting Philadelphia Zorg

Functie

Muziektherapeut

E-mailadres

jitske.draijer@philadelphia.nl

info@debeweeglijedjes.nl

Onderzoeksbegeleider

Dr. Martina de Witte

Cliëntengroep

VB | EMB | ASS

Specifieke werkzaamheden / hoofd- en neventaken

Eigenaar en ontwikkelaar muziekmethode 'De Beweeglijedjes'

Docent - Anders Kijken naar Kinderen te Leiden, module 'Anders kijken naar muziektherapie'

KOERT VAN ESSEN

WERKZAME FACTOREN VAN MUZIEKTHERAPIE BIJ OUDEREN MET EEN DEPRESSIE: EEN SCOPING REVIEW

Door de toenemende vergrijzing zal het aantal ouderen boven de zestig jaar met een depressieve stoornis flink stijgen de komende jaren. Depressie is een stemmingsstoornis en bestaat onder andere uit een sombere stemming, afname van interesse en plezier en gevoelens van waardeloosheid. Depressie heeft een negatieve invloed op de levenskwaliteit van ouderen. Muziektherapie wordt binnen de ouderenpsychiatrie ingezet in de behandeling van ouderen met een depressie. Er is echter weinig bekend over welke werkzame factoren van muziektherapie invloed hebben op depressieve symptomen bij ouderen. Het doel van deze scoping review is inzicht verschaffen over wat in de internationale literatuur wordt geschreven over werkzame factoren van muziektherapie bij ouderen met een depressie.

Methode

Scoping review is een vorm van literatuuronderzoek die wordt gebruikt om bestaande literatuur op een bepaald gebied inzichtelijk te maken in termen van aard, kenmerken en volume. Er is op systematische wijze gezocht in de databases Medline, Cinahl, Psycinfo, Cochrane, Embase, Web of Science en Google Scholar. Zoektermen waren ouderen, depressie, muziektherapie en werkzame factoren. Daarnaast is via de sneeuwbalmethode handmatig gezocht in de grijze literatuur. De gevonden studies zijn gescreend in samenwerking met een mede-beoordelaar. Gevonden werkzame factoren zijn geëxtraheerd, in vivo gecodeerd in Atlas.ti en daarna gesynthetiseerd tot thema's via thematische analyse en samengevat.

Resultaten

Er zijn in de voorgenoemde zes databases 1768 studies gevonden waarvan in 30 studies werkzame factoren van muziektherapie bij ouderen met depressie werden genoemd. In deze 30 studies zijn 60 verschillende werkzame factoren van muziektherapie gevonden. De 60 werkzame factoren zijn gethematiseerd tot 10 groepen: aandachtmodulatie, affectmodulatie, cognitieve modulatie, motorisch/gedragsmodulatie, sociale modulatie, sensorische modulatie, muziektherapeutische technieken, overige modulatie, algemene psychotherapeutische werkfactoren en gedeelde vaktherapeutische werkfactoren. De drie meest genoemde groepen werkzame factoren van muziektherapie bij ouderen betreft affectmodulatie-, cognitieve modulatie- en sociale modulatie werkfactoren. Affectmodulatie betreft de invloed die muziek maken en luisteren heeft op het affect van de patiënt. Cognitieve modulatie betreft het oproepen van positieve cognities en betekenisvolle herinneringen door het beluisteren van muziek. Sociale modulatie betreft het creëren van gedeelde ervaringen en gevoelens van verbondenheid via het samen luisteren en maken van muziek.

Conclusie

De gevonden werkzame factoren werden beschreven in studies waarbij de werking van muziektherapie bij ouderen met depressie niet centraal stond. Er zijn geen studies gevonden waarin werkzame factoren van muziektherapie bij ouderen met depressie expliciet zijn onderzocht. Experimenteel onderzoek naar werkzame factoren van muziektherapie verdient aanbeveling om meer inzicht te verschaffen in de werking van muziektherapie bij ouderen met een depressie.

KOERT VAN ESSEN

Naam instelling of eigen praktijk

HAN University of Applied Sciences

Functie

Muziektherapeut

E-mailadres

Koert.vanessen@ou.nl

Onderzoeksbegeleider

Dr. Sonja Aalbers

Cliëntengroep

Ouderenpsychiatrie

Specifieke werkzaamheden / hoofd- en neventaken

- Docent opleiding Vaktherapie
- Promovendus aan de Open Universiteit in Heerlen.
- 20 jaar ervaring als muziektherapeut bij verschillende doelgroepen.

ARIANNE DE HAAS

WERKZAME ELEMENTEN VAN BEEDENDE THERAPIE BIJ AANHOUDEDE LICHAAMELIJKE KLACHTEN.

Beeldende therapie is aanbevolen en doorgaans onderdeel van multidisciplinaire behandelsettings voor (ernstige) aanhoudende lichamelijke klachten (ALK). Onbekend is welke elementen van beeldende therapie bijdragen aan een positief behandelresultaat.

Vraagstelling draait om het identificeren van werkzame elementen van beeldende therapie binnen een multidisciplinair behandel aanbod voor ALK-patiënten. Het doel is een beschrijving opstellen van de werkzame elementen die als basis kan dienen voor interventiebeschrijving, onderzoek en houvast in de praktijk.

Methode

Het betreft een kwalitatieve interviewstudie. Gegevens van ALK-behandelaren (n=2), ALK-patiënten die behandeling volledig hebben afgerond (n=3) en bijna hadden afgerond (n=4) werden via semigestructureerde interviews verzameld.

Resultaten

Samengevat blijken de werkzame elementen, volgens zowel ALK-behandelaren (deelvraag 1) als (oud-) patiënten (deelvraag 2): 1) aandacht besteden aan het thema emoties, 2) het beeldend werken dat uitnodigt tot zelfonderzoek, 3) non-verbaal uiten, 4) via het veilige (indirecte) beeldend werken en 5) in de veilige oefensituatie van de beeldende therapie, waarbij verrast wordt in wat bovenkomt en mede daardoor inzichten oplevert. Het resulteert in een tastbaar beeldend werk waarover gedeeld kan worden, waarbij de therapiegroep een stimulerende rol kan hebben.

Conclusie

Vierentwintig werkzame elementen van beeldende therapie zijn binnen een multidisciplinair ALK-behandelaanbod geïdentificeerd. Deze zijn onderverdeeld in drie hoofdthema's: proces van beeldend werken, beeldend werk en de beeldend therapeut.

Met dit onderzoek is bijgedragen aan het verder begrijpen van wat maakt dat beeldende therapie werkt en wordt aanbevolen binnen multidisciplinaire ALK-behandelsettingen.

ARIANNE DE HAAS

Naam instelling of eigen praktijk

Behandelcentrum ALK (CWZ)

Functie

Beeldend therapeut

E-mailadres

a.dehaas@cwz.nl

Onderzoeksbegeleider

Dr. Anne Ponstein

Cliëntengroep

Mensen met (zeer ernstige) aanhoudende lichamelijke klachten.

Specifieke werkzaamheden, hoofd- en neventaken

Groeps- en individuele beeldende therapie als onderdeel van het multidisciplinaire behandel aanbod waar volgens de dynamische interpersoonlijke therapie gewerkt wordt.

JUDITH TEN HACKEN

DE ONTWIKKELING VAN EEN MUZIEKTHERAPEUTISCHE MICRO-INTERVENTIE OVER HET STIMULEREN VAN INTERSUBJECTIVITEIT BIJ MENSEN MET EEN (ZEER) ERNSTIGE VERSTANDELIJKE BEPERKING DOOR MIDDEL VAN MUZIKALE IMPROVISATIE

Intersubjectiviteit, het vermogen om ervaringen te delen met andere mensen, is essentieel voor het bereiken van kwaliteit van leven. Bij mensen met een (zeer) ernstige verstandelijke beperking ((Z) EVB) verloopt de ontwikkeling van intersubjectiviteit vertraagd. Muziektherapie gebaseerd op muzikale improvisatie wordt gebruikt om intersubjectiviteit te stimuleren bij mensen met een (Z)EVB. Deze muziektherapeutische interventie is echter nog niet beschreven. Daarom is deze interventie moeilijk uit te leggen en te meten. Om die reden is het doel van dit onderzoek een muziektherapeutische micro-interventie ontwikkelen die gebruik maakt van muzikale improvisatie om intersubjectiviteit te stimuleren bij mensen met een (Z)EVB.

Methode

Er is een kwalitatief, beschrijvend onderzoeksdesign gebruikt. Wetenschappelijk evidentie en theoretische concepten zijn verzameld door middel van systematisch literatuuronderzoek. Praktijkkennis is verzameld door middel van observatieonderzoek, interviews en een enquête.

Resultaten

Zowel vanuit de literatuur als vanuit praktijkkennis komt naar voren dat muziektherapeuten muzikale parameters kunnen gebruiken in technieken zoals imiteren of dialoog voeren om af te stemmen op de cliënt en muzikale intersubjectiviteit te bereiken. De onderzoeksresultaten zijn samengevoegd om tot een micro-interventiebeschrijving te komen.

Discussie

De discussie beschrijft de uitdagingen bij het bestuderen van deze onderzoekspopulatie, de gebruikte terminologie en de sterke kanten en beperkingen van de onderzoekstrategie. Er worden implicaties gegeven voor het gebruik van de micro-interventie in de praktijk. Aanbevelingen voor toekomstig onderzoek richten zich op het repliceren van het onderzoek, het meten van effect van de micro-interventie en het verband tussen intersubjectiviteit en alertheid.

JUDITH TEN HACKEN

Naam instelling of eigen praktijk

De Twentse Zorgcentra

Functie

Muziektherapeut

E-mailadres

judith.tenhacken@detwentsezorgcentra.nl

Onderzoeksbegeleider

Dr. Martina de Witte

Cliëntengroep

Mensen met een verstandelijke beperking

Specifieke werkzaamheden / hoofd- en nevtaken

- Muziektherapeut
- Neurologisch muziektherapeut (NMT)
- BiM-trainer

KITTY VAN DE MAAT

BELENDE GEZINSOBSERVATIE (BGO) VOOR GEZINEN MET EEN KIND MET EEN EETSTOORNIS

Sinds de Coronapandemie zijn de wachttijden in de GGZ voor jongeren gestegen, waaronder jongeren met een eetstoornis (de Nederlandse GGZ, 2020-b). Jongeren met een eetstoornis zijn gebaat bij snelle behandeling (Frederiks et al., 2022).

De BGO is als aanvullende diagnostiek ontwikkeld voor gezinnen die aangemeld zijn voor Vibes bij het Centrum Eetstoornissen Ursula.

De BGO is gebaseerd op de observatiebijeenkomst van Gezinscreatieve-Therapie (Beelen, 2003). Eerst vindt de observatie plaats met een vrije beeldende opdracht daarna is de gezamenlijke evaluatie.

Dit onderzoek richt zich op het empirisch onderbouwen van de BGO, kijkt in hoeverre dit een toevoeging is als diagnostiek, welke informatie hieruit voortkomt en welke relevant is.

Onderzoeksdesign

Het betreft een kwalitatief onderzoek waarin een verkennende onderzoeksvraag centraal staat. Hiermee worden ervaringen en meningen uit de praktijk in kaart gebracht (Baarda, 2019). Er zijn focusgroepen gehouden met Vibes behandelaren en beeldend therapeuten. Ook zijn er interviews gehouden met ouders.

Deelnemers

De deelnemers zijn geïnccludeerd op basis van een selectieve steekproef. Voor de Vibes behandelaren zijn behandelaren geïnccludeerd die bij de Vibes intake en behandeling betrokken zijn bij het CEU. De beeldend therapeuten zijn geïnccludeerd met de sneeuwbal methode (Baarda, 2019) en hiervoor zijn brede inclusiecriteria gehanteerd. Ouders zijn geïnccludeerd die vooraf zijn gescreend en aangemeld voor Vibes.

Data-analyse

De informatie vanuit de interviews en focusgroepen is geanalyseerd volgens de Thematische Analyse. Hiervoor is gebruik gemaakt van het computerprogramma ATLAS.ti. Er is stapsgewijs en iteratief gewerkt.

Voorlopige resultaten

Dit onderzoek bevindt zich in de afrondende fase. Vandaar de voorlopige resultaten. In totaal hebben deelnemers (n=12) meegedaan aan drie focusgroepen, Vibes behandelaren (n=4) en Beeldend therapeuten (n=8). Ook hebben ouders (n=9) meegedaan aan vijf interviews. Uit de data-analyse van de focusgroepen zijn vier voorlopige thema's voortgekomen: 1. Informatie vanuit perspectief behandelaars, 2. Informatie vanuit perspectief ouders, 3. BGO als toevoeging aan de diagnostiek en 4. Kanttekeningen over de BGO. Een opvallend resultaat bij het derde thema was dat meerdere behandelaren (n=5) benoemden dat de 'toevoeging' van de BGO lijkt te zitten in dat de 'gezinsinteractie te zien is'. Een beeldend therapeut zei als volgt: 'Het verschil met bijvoorbeeld systeemtherapie, waar gesprekken zijn over hoe het gaat. Terwijl in een beeldende observatie, kun je zien hoe het gaat'.

Vervolg

De resultaten worden nog verder uitgewerkt. De resultaten van dit onderzoek worden ter publicatie aangeboden bij het Tijdschrift voor Vaktherapie.

KITTY VAN DE MAAT

Naam instelling of eigen praktijk

Werkzaam bij Centrum Eetstoornissen Ursula (CEU) en bij Level

Functie

Beeldend therapeut

E-mailadres

kittyvandemaat@hotmail.com

Onderzoeksbegeleider

Dr. Celine Schweizer

Cliëntengroep

Kinder en jeugd psychiatrie, diverse problematiek waaronder eetstoornissen

Specifieke werkzaamheden/hoofd- en neventaken

Werkzaam met kinderen, jongeren en gezinnen. Met de nadruk op systemisch werken.

ELISE MANDERS

DE MELODIE VAN DE ONCOLOGIE

Een kwantitatieve studie naar muziektherapie bij kankerpatiënten met distress in het ziekenhuis

Veel kankerpatiënten in het ziekenhuis ervaren distress: de negatieve klachten veroorzaakt door stress rondom kanker. Distress wordt niet altijd gesignaleerd/behandeld, meestal met medicatie.

Muziektherapie is een non-medicamenteuze interventie met een wetenschappelijk onderbouwd effect op stress. We weten niet hoe muziektherapie wordt ervaren door kankerpatiënten in Nederland, want er is nog geen Nederlands onderzoek beschikbaar naar dit onderwerp. Bestaand buitenlands onderzoek mist een duidelijke beschrijving van de terminologie en de muziektherapeutische interventie.

Methode

20 volwassen kankerpatiënten hebben deelgenomen. Met behulp van de Lastmeter werd distress voor en na de muziektherapie gemeten om te kijken naar een eventueel verschil. Met een aangepaste versie van de Session Rating Scale (aangeduid als SRSA) werd door de deelnemers hun ervaring gescoord op vier thema's. Beide lijsten scoorden op een schaal van 1-10.

De receptieve vorm van de micro-interventie voor stressreductie, ontwikkeld door Martina de Witte, werd gebruikt. Hierbij wordt door de muziektherapeut 20-30 minuten live gespeelde muziek aangeboden, welke gekozen mag worden door de cliënt. Met het programma SPSS werd de data van de Lastmeter geanalyseerd met behulp van een gepaarde T-test en de SRSA met een gemiddelde-berekening.

Resultaten

Er was een significant verschil zichtbaar; de score op de Lastmeter was voor de muziektherapie ($M = 4.65$, $SD = 2.300$) hoger dan na de muziektherapie ($M = 2.65$, $SD = 1,599$; $t = 5.305$, $p < .001$).

De deelnemers scoorden elk thema van de SRSA op een voldoende:

Relatie: 7,6

Aanbod: 7,8

Aanpak/werkwijze: 7,7

Algeheel: 8,0

Conclusie

Muziektherapie had een positieve invloed op de ervaren distress en de deelnemers scoorden de muziektherapeutische ervaring positief. Het lijkt een veelbelovende interventie te zijn, al waren er ook benoembare limitaties. Een grotere inzet van muziektherapie binnen de oncologie is nodig om meer, groter en kwalitatief beter onderzoek uit te voeren.

ELISE MANDERS

Naam instelling of eigen praktijk

Werkzaam bij Land van Horne + GGZ Oost Brabant

Functie

Muziektherapeut

E-mailadres

eliseradboud@live.nl

Onderzoeksbegeleider

Dr. Martina de Witte

Cliëntengroep

Oncologie

Specifieke werkzaamheden / hoofd- en neventaken

Neurologische Muziektherapie. Dit onderzoek is uitgevoerd binnen Zuyderland MC, locatie Sittard/Geleen.

MANON MISONNE

AFFECT-ATTUNEMENT BINNEN MUZIEKTHERAPIE MET ADOLESCENTEN

Adolescenten

Gemiddeld vertoont 10% tot 15% van kinderen en adolescenten een problematische sociaal-emotionele ontwikkeling. Deze kunnen leiden tot psychiatrische stoornissen.

Affect-attunement

'Affect-attunement', een term afkomstig uit de psychodynamische ontwikkelingspsychologie,

duidt op het delen van innerlijke gevoels-toestanden tussen ouder en kind. De manier waarop 'affect-attunement' vorm neemt tussen ouder en kind, kan de sociaal-emotionele ontwikkeling beïnvloeden in zowel positieve als negatieve zin.

Muziektherapie

Door specifieke muziektherapeutische componenten te gebruiken en improvisatietechnieken toe te passen, kunnen betekenisvolle momenten van 'affect-attunement' bereikt, geobserveerd en beschreven worden binnen muziektherapie.

Hierdoor wordt het mogelijk om te onderzoeken of 'affect-attunement' binnen muziektherapie kan bijdragen tot het beïnvloeden van een problematische sociale-emotionele ontwikkeling van adolescenten.

Onderzoeksdesign

Een kwalitatief onderzoeksdesign maakt het mogelijk om een nog weinig gekend fenomeen als 'affect-attunement' exploratief te onderzoeken.

Onderzoeksmethode

Een multiple-case study in combinatie met microanalyse zal toegepast worden op een drietal adolescenten tussen 12 en 18 jaar met een problematische sociaal-emotionele ontwikkeling.

De microanalyse methode bestaat uit zowel fenomenologische als hermeneutische observatie vormen. Semigestructureerde interviews met deskundigen zullen het hermeneutische deel van de methode mee ondersteunen.

Te verwachten resultaten en conclusie

Betekenisvolle momenten van 'affect-attunement' binnen muziektherapie dragen bij tot het beïnvloeden van aspecten binnen een problematische sociaal-emotionele ontwikkeling van adolescenten.

MANON MISONNE

Naam instelling of eigen praktijk

Universitaire Kinder- en Jeugdpsychiatrie Antwerpen (UKJA)

Zelfstandige bij praktijk 3house.

Functie

Muziektherapeut

E-mailadres

info@manonmisonne.be

Onderzoeksbegeleider

Dr. Sonja Aalbers

Cliëntengroep

Adolescenten

Specifieke werkzaamheden / hoofd- en neventaken

- UKJA: Muziektherapeutische behandeling van adolescenten tussen 12 en 18 jaar met internaliserende-, externaliserende- of eetstoornissen.
- 3house: Zelfstandige muziektherapeut te Antwerpen voor kinderen, adolescenten en jongvolwassenen met uiteenlopende problematieken.

NATACHA PIROTTE

ADULT REFUGEES' PERSPECTIVES ON MECHANISMS OF CHANGE AFTER A RESILIENCE-BASED ART THERAPY INTERVENTION: A MIXED METHOD PILOT STUDY

According to the United Nations High Commissioner for Refugees, more than 103 million people were forcibly displaced worldwide in the first half of 2022. Before and during their migration, and in the host country, many refugees face adverse circumstances and could therefore benefit from preventive interventions to learn how to cope with psychological stressors and build resilience. Limited research has suggested the usefulness of resilience-based art therapy for refugees, but its operating mechanisms are imprecise and described from the perspective of art therapists. It is therefore necessary to better understand refugees' perspectives on the process of change experienced after a short resilience-based art therapy intervention.

Method

A parallel convergent mixed method was chosen to collect qualitative and quantitative data at the end of the intervention. Interviews were conducted with 11 adult refugees who had benefited from an 8-session group art therapy intervention based on resilience. Each participant also completed a survey. A thematic analysis was applied to the interview texts and a statistical analysis to the survey forms. Finally, the two types of results were compared to see whether or not they converged.

Results

The participants indicated the following perceived changes-1) felt calmer, 2) strengthened emotion regulation skills, 3) reinforced self-which are consistent with the objectives of the intervention to build resilience.

Results identify several therapeutic factors and a few combinations of them, the so-called mechanisms of change, that are-according to the participants-generating these changes.

The quantitative results generally confirmed the qualitative results, although an item-by-item comparison was not always possible.

Conclusion

The study suggests that group art therapy may enable adult refugees to build resilience by offering a space to regulate alertness and emotions, to explore inner selves, reveal internal strengths, connect, and learn from the others. The study presents several shortcomings which include a limited sample, selection bias in recruiting participants, response bias in the survey and a partially feasible convergence analysis. It is suggested to replicate the research to confirm and complete the findings, and to triangulate the participants' perceptions with the perspective of the art therapists and care givers who accompany the refugees daily.

NATACHA PIROTTE

Naam instelling of eigen praktijk

The Red Pencil (Europe)

Functie

Beeldend therapeut

E-mailadres

natacha@redpencil.org

Onderzoeksbegeleider

Dr. Evelien Joosten

Cliëntengroep

Vluchtelingen

Specifieke werkzaamheden / hoofd- en neventaken

Werkt als manager van een NGO gespecialiseerd in Vaktherapie voor mensen in moeilijke situaties, zoals vluchtelingen, kankerpatiënten en vroegtijdige schoolverlaters.

SASKIA VAN RIJN

**KWALITATIEF ONDERZOEK
NAAR EEN BEELDEND
THERAPEUTISCHE (BT)
INTERVENTIE TER VERMINDERING
VAN PERFECTIONISME BIJ
DEPRESSIEVE STOORNISSEN.**

Beeldende therapie lijkt in de GGZ waardevol om perfectionisme bij depressie te herkennen en te behandelen. In het dagelijks werk van de beeldend therapeut blijkt perfectionisme een stagnerende factor bij de behandeling van mensen met een depressieve stoornis. Deze stagnerende werking is / wordt niet goed onderkend en passend BT-behandelaanbod is niet beschreven. Het doel van deze studie is om kennis te verzamelen en te gebruiken bij het opstellen van een mogelijk geschikte interventiebeschrijving.

Methode

De interventie is beschreven op basis van literatuuronderzoek, interviews en het stappenplan van Intervention Mapping volgens Bartholomew. Na verkenning van het therapeutische probleem zijn zeven ervaren beeldend therapeuten middels semigestructureerde interviews bevraagd tot saturatie werd bereikt. Vragen waren gericht op gedragskenmerken, geschikte beeldende interventies zoals opdrachten, technieken en materialen, therapeutische attitude en verander- en therapiedoelen. De gegevens zijn gekoppeld aan therapeutische veranderdoelen en toegesneden op de behoeften van de doelgroep, cliënten met depressie en kenmerken van perfectionisme.

Resultaten

Op basis van de verzamelde gegevens is een interventie ontwikkeld bestaande uit 16 (4 maal 4) sessies. Passend bij de veranderdoelen wordt in vier, op elkaar volgende blokken, gefaseerd gefocust op het ontwikkelen van leervermogen, het activeren van flexibiliteit, het verdragen van onzekerheid en het ontwikkelen van een meer realistisch zelfbeeld. Aandacht gaat daarbij ook uit naar het tempo waarop de client reageert op de aangeboden interventie. Psycho-educatie, over o.a. de functie en de rol van perfectionisme loopt als rode draad door alle sessies heen.

Conclusie en vervolg

In dit onderzoek is een beeldend therapeutische interventie ter vermindering van perfectionisme bij depressieve stoornissen opgesteld.

Vervolgstappen beogen implementatie en evaluatie, gebruikmakend van focusgroepen en toetsing van de interventie door de Commissie Product en Module Ontwikkeling van de Federatie Vaktherapeutische Beroepen.

SASKIA VAN RIJN

Naam instelling of eigen praktijk

GGZ Rivierduinen, polikliniek Alphen aan de Rijn

Functie

Beeldend therapeut

E-mailadres

info@saskiavanrijn.nl

Onderzoeksbegeleider

Dr. Anne Ponstein

Cliëntengroep

(Jong) Volwassenen

Specifieke werkzaamheden / hoofd- en neventaken

- Doel-, en cliëntgericht werken vanuit transdiagnostisch perspectief, gericht op ontwikkeling van mentale gezondheid en herstel.
- Observeren, behandelen, bijstellen, evalueren en afronden.
- Groepsbehandeling Intensieve Depressie Behandeling
- Intensieve Groepsbehandeling Jongvolwassenen
- Groepsbehandeling Acute Dag Behandeling
- Individuele therapie voor cliënten met complexe problematiek. Denk hierbij aan combinaties van: depressie, gestagneerde rouw, trauma, aanhoudende lichamelijke klachten (ALK), ASS, ADHD en stagnerende cognitieve behandeling.

ROBINO VAN DE VOORDE

HERSTEL VAN CONTACT NA SEPARATIES

Ondanks de vele inspanningen om separaties terug te dringen wordt er nog veel gebruik gemaakt van deze omstreden interventie.

Separaties hebben onder andere tot gevolg dat de behandelrelatie verslechtert. Door traumatische gebeurtenissen in het verleden hebben met name mensen met persoonlijkheidsstoornissen moeite om het vertrouwen in de hulpverleners te herwinnen na een separatie.

Een kortdurende beeldend therapeutische interventie kan helpen de behandelrelatie te versterken na separaties door het tastbare, ervaringsgerichte karakter van beeldende uitingsvormen. Het faciliteert mentaliseren waardoor het inlevingsvermogen tussen hulpverleners en patiënten wordt vergroot en er concrete afspraken gemaakt kunnen worden over de samenwerking.

Methode

Intervention mapping methode;
Patiënten en verpleegkundigen zijn geïnterviewd om de bepalende factoren scherp te krijgen voor contactherstel.

Een uitgebreide literatuurstudie heeft geleid tot een theoretisch kader waarbinnen de therapeutische relatie begrepen en beïnvloed kan worden.

Door middel van een focusgroep met ervaren beeldend therapeuten wordt een interventie ontworpen die de bepalende factoren positief beïnvloedt.

Resultaten

Als theoretisch kader wordt het interpersoonlijk paradigma gebruikt, waarbinnen mentaliseren bevorderend werken leidt tot meer samen-gedrag en beter zicht op mentale processen van de ander.

Conclusie

De uiteindelijke vorm van de beeldend therapeutische interventie wordt pas geschreven nadat de focusgroep inzicht verschaft in de mogelijkheden van de beeldend therapeut in de gegeven setting.

ROBINO VAN DE VOORDE

Naam instelling of eigen praktijk

PI Zwolle en HAN University of Applied Sciences

Functie

Beeldend therapeut

E-mailadres

r.van.de.voorde@dji.minjus.nl

Onderzoeksbegeleider

Dr. Anne Ponstein

Cliëntengroep

Forensische psychiatrie

Specifieke werkzaamheden / hoofd- en neventaken

Docent opleiding Vaktherapie, specialisatie beeldende therapie

KATJA VULLINGS

WAT WERKT VOOR JONGEREN MET EEN EETSTOORNIS TIJDENS PRÉ-THERAPIE?

Kwalitatief onderzoek naar werkzame factoren en werkingsmechanismen van psychomotorische therapie (PMT) en een verkenning van de primaire problemen en behandeldoelstellingen bij jongeren met een eetstoornis gedurende wachtlijst periode.

De huidige studie betreft een kwalitatief onderzoek naar de werkzame factoren en werkingsmechanismen van PMT voor jongeren met een eetstoornis. Daarnaast zijn de primaire problemen en behandeldoelstellingen van deze jongeren verkend.

Methode

Er is gekozen voor een kwalitatieve survey. Het onderzoek bestaat uit acht semigestructureerde interviews waarvan drie individuele behandelingen en vijf PMT'ers. De resultaten zijn geanalyseerd met 'content analysis' waarbij open, selectieve en axiale codering zijn toegepast.

Resultaten

De resultaten laten zien dat de meeste voorkomende problemen bij jongeren met een eetstoornis zijn: worstelen met perfectionisme, moeite hebben met emotieregulatie, een negatief zelfbeeld hebben en ontevredenheid over het eigen lichaam. Primaire behandeldoelstellingen voor pré-therapie zijn: diagnostiek verrichten, psycho-educatie bieden, motivatie versterken en emotieregulatie verbeteren. Gevonden ervaren werkzame factoren betreffen het ervaringsgericht behandelen, de therapeutische houding en het lichamelijk aan de slag gaan. De gevonden werkingsmechanismen betreffen: het proces van lichaamswaarneming en bewustzijn, het proces van expressie/creativiteit/flexibiliteit, affect- en emotieregulatie en de regulatie van de sociale cognitie.

Conclusie

Zowel uit de literatuur als de praktijk blijkt dat PMT goed aansluit bij deze doelgroep. Juist daarom is het mooi dat er meer empirisch bewijs wordt verzameld over deze laagdrempelige vorm van therapie, zodat het niet meer weg te denken is in de reguliere behandeling van jongeren met een eetstoornis en dat vervolgonderzoek zich verder kan richten op de ontwikkeling van een gerichte interventiebeschrijving en het toetsen op effectiviteit ervan, middels bijvoorbeeld een herhaalde N=1 studie.

KATJA VULLINGS

Naam instelling of eigen praktijk

Mutsaersstichting

Functie

Psychomotorisch therapeut

E-mailadres

kvullings@mutsaersstichting.nl

Onderzoeksbegeleider

Dr. Anna-Eva Prick

Cliëntengroep

Kind en Jeugd

Specifieke werkzaamheden / hoofd- en neventaken

Werkzaam voor zowel het ambulante als klinische team van de Mutsaersstichting Venlo/Venray. Daarbij onderdeel van Genderteam Zuid-Nederland en het Eetstoornissen Team.

